

Seminarierne, indtil anden Bestemmelse træffes, ved Eksamenkommissionen, at Privatister henvises til disse, og at den vedkommende Faglærer deltager i Censuren. Smidlertid befinde vi os med Hensyn til dette Forslag, der i sig selv forekommer os at have meget for sig, over for den samme Vanskelighed som tidligere nævnt, idet vi for vort Vedkommende ikke vilde kunne tilraade, at de nævnte Bestemmelser udvidedes til at gælde for flere end nu og le enkelte Frieseminarier.

II. Hvad angaar Spørgsmaalet om en Deling af den afsluttende Prøve, saaledes at Prøven i praktisk Færdighed og Pædagogik gjordes til Genstand for en særskilt Eksamen, der kunde aflægges samtidig med anden Del af den teoretiske Prøve eller indtil tre Aar senere efter indvunden Lærererfaring, i Landets Skoler, mene vi, at der vel er noget, der taler for, at der gives de vedkommende Lejlighed til ved Lærervirksomhed i en selvstændig Stilling at erhverve sig den ønskelige Modenhed til Aflæggelsen af den afsluttende Prøve i praktisk Færdighed, men vi nære Frygt for, at det dog kun vilde blive de færreste af Seminaristerne, der virkelig vilde høste Gavn deraf. — Man tør ikke gaa ud fra, at Flerheden af de unge Mennesker, som gaa Lærervejen, ere særligt fremadstræbende, og for mange vilde Fristelsen til paa Seminariet at forkomme de paagældende Fag ligge nær, naar Prøven i dem var henlagt til en fjernere Fremtid, ikke at tale om, at det ikke ses, hvorledes Kundskab i et Fag som Pædagogik vilde kunne bevares, udvides og modnes hos unge Mennesker i Løbet af henved tre Aar under de i aandelig og materiel Henseende meget farvelige Aaar, hvorunder de vilde komme til at virke som Lærere ved Smaaskoler. Og disse Skolers Børn vilde derhos blive Stedbørn. Det forekommer os, idet vi tillade os her lejlighedsvis at udtale os for en velbetænkent Begrænsning af Pædagogikken som Lærefag, som mest formaalstjenligt, at Indøvelsen af den praktiske Færdighed forbliver ved Seminarierne, og at der anvendes al den Tid og Kraft dertil, som Hensynet til de andre Fag tillader, samtidigt med, at der til Statsseminarierne og — om saadant er muligt — til nogle Frieseminarier knyttes en Mønsterkole, ved hvilken Betingelserne for, at Øvelserne kunne drives med virkelig Frugt, ere til Stede.

III. Hvorvidt der bør ydes Frieseminarierne Statsunderstøttelse ud over den Hjælp, der allerede tilstaaes de fattige Elever, der opholde sig paa samme, altsaa som Tilskud til Frieseminarierne til Lærertilskud, Fripladser o. l., forekommer os meget tvivlsomt. Den Omstændighed, at der ydes Statstilskud til mangfoldige af Landets Realskoler, tør næppe paaberaabes som Adkomst hertil, thi disse Realskoler skulle tjene til Udbredelsen af en vis Grad af almindelig Dannelse i Landet paa Steder, hvor Midlerne dertil vanskeligt kunne tilvejebringes ved egne Kræfter. Det vides heller ikke, at der ydes noget Statstilskud til private Latinskoler, og det synes derfor at ligge nær ikke at udstrække Understøttelsen videre, end den nu ydes, i det mindste saa længe indtil samtlige Statsseminarier maa nægte Aspiranter Udgang paa Grund af manglende Plads, og derimod paa enhver Maade at virke hen til Udviklingen af et frødt og frugtbart Liv paa Statsseminarierne.

Vi se ikke, at der fra Frieseminariernes Side kan stilles noget begrundet Krav paa en forøget Statshjælp, og kunne ikke tilbageholde Udtalelsen af vor Frygt for, at der ved en saadan vil skabes en betænkelig Konkurrence for Statsseminarierne, selv om der som Betingelse for Hjælpen stilles visse bestemte Fordringer til Frieseminariernes Indretning og Ledelse og tilvejebringes et stadigt Tilsyn med dem fra Statens Side. En Skrivelse fra Seminarieforstander Jaartoft, hvorefter han, da der nu er rejst Spørgsmaal om Indførelsen af en særlig Prøve i praktisk Færdighed og i Pædagogik, har ment foreløbig at burde stille den af ham tidligere bebudede, nærmere Indstilling angaaende Tilvejebringelsen af forbedrede Forhold ved Kommuneskolen i Kamum i Vero, tillade vi os at vedlægge.

Biborg Stiftsøvrighed, den 2den November 1892.

Undr. Skrive. N. S. Swane.

Til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.